

తెలివోను కథ

“త్రయితే, నువ్వు ఊరికి రాదలచుకో లేదన్నమాట”

“నా వల్ల కాదు. తీరుబడి తేదు.”

“పోనీ ప్లేషన్ కేనా వస్తావా. దిగబెట్ట దానికి?”

“దానికేం భాగ్యం. అలాగే”

ఊరికి రమ్మని బ్రతిమాలిన అమ్మాయి పేరు మేజెల్.

ఆమెను ప్రేమించి పెళ్లిచేసుకోదలచిన యావకుడు, ఆన్నమాట ప్రకారం, సాగనం పడానికి ప్లేషన్ కి వెళ్ళాడు. గైలో కూర్చుని మచ్చటలాడుతున్న మేజెల్, రైలు కదల గానే ఒక్కసారిగా విడివడం మొదలు పెట్టింది. ఆ అబ్బాయి ఆశ్చర్యపడ్డాడు. కం గారు నడచాడు. సంగతి బోధపడక, చతు క్కున రైలెక్కిపోయాడు.

జి. ఎన్. రాధాకృష్ణ

“టిక్కెట్ల కూడా తేపండా రైలెక్కి పోయాను నీ కంట నీరు చూసి. ఎందుకు విడుస్తున్నావు?” అన్నాడు

మేజెల్ పక్కన నవ్వింది. “ఫీల డెల్ఫియా రావయ్య వచ్చి, నీ లైలిఫోన్ సంగతి నువ్వే స్వయంగా చెప్పి ప్రదర్శించ వయ్య అని మర్యాదగా చెబుతే విన్నావు?” అని.

జరిగిన మోసం గ్రహించగానే అతనికి కోపం వచ్చేసింది. వచ్చి కూడా చేసే కేం లేదు.

“బడి పనివల్ల తీరుబడి లేదని కథవిధాల చెబుతే నువ్వు చేసిందిదా.. హు. మొలై నికి నీ పంతం వెగించుకున్నావు” అని విసు క్కున్నాడు గ్రహంబెల్.

గ్రహంబెల్ అని ఒక ఆసామీ ఒక మూల ఉన్నాడనీ, ఆయన లైలిఫోన్ అనే ఒక యం త్రం కని పెట్టాడనీ, ఫీల డెల్ఫియాలోని ఎగ్జి క్షివన్ లో ఒక కూడమూల ఆ యం త్రం ఉన్నదనీ తొలిసారిగా నలుగురికీ తెలియదా నికి రెండుమూడు రోజుల ముందుగా, ఔల్ కి మేజెల్ ఈ బోకరా ఇచ్చింది.

గ్రహంబెల్ ఒక యం త్రం కని పెట్టాడు. దాని ద్వారా దూరదూరంగా ఉన్న ఇద్దరు మనుష్యులు మంచి చెడ్డా మాట్లాడుకో వచ్చును. ఈ యం త్రం సంగతి ఎవరూ విన

లేదు. విన్నా, 1876లో జనం, దీన్ని నీలి వార్త అనేసి ఊరుకు వేవారు.

1876 లో ఫీల డెల్ఫియాలో ఒక ఎగ్జి క్షివన్ ఏర్పాటయింది. అక్కడ రకరకాల

లైలిఫోను కనిపెట్టిన అమెరికన్ శాస్త్రజ్ఞుడు అలెగ్జాండర్ గ్రాహంబెల్.
(ఆయన మనుమరాళ్లతో)

అబ్బ! ఒకే జలుబు...భారము...

అమృతాంజనం వాడితే...

తగ్గిపోయింది !

అమృతాంజనము

కొత్త యంత్రాలు ప్రదర్శిస్తున్నారు. కాస్త్రులు, పెద్దలా వాటిని పరిశీలించి నిన్ను తీర్చేవారు. వారు గొప్పదని ఎన్నిక చేస్తే, అది లోకం దృష్టిలోకి వస్తుంది. దాని మీద పరిశోధనలు సాగించడానికి, అభివృద్ధి చేయడానికి డోహదం లభిస్తుంది...

గ్రహంబెల్ యంత్రాన్ని చూసిన మాబల్ అనే పెద్దమనిషి, దాన్ని ఫిలడెల్ఫియా ఎగ్జిబిషన్ లో పెట్టమని ప్రోత్సహించాడు. ఆయన ఎగ్జిబిషన్ విద్యా శాఖను చూస్తున్నాడు. సరేనని బెల్ దాన్ని పంపించాడు. ఎగ్జిబిషన్ లో బెల్ యంత్రానికి ఒక మారు మూలవోటు ఇచ్చారు.

ఇది చూసి, బెల్ స్వయంగా అక్కడికి వెళ్లి తన యంత్రం గురించి పరీక్షాబృందానికి తెలియజెప్పి, దానిచేత పనిచేయించి చూపించడం ఆవసరమని మాబల్ చెప్పాడు.

ఆయన బెల్ కు కాబోయే మాట గార. "నువ్వు వచ్చితే లాభం!" అని కఠ విధాల వచ్చుచెప్పాడు.

బెల్ అప్పుడు బాస్టన్ లో చెవిటి మాగ పిల్లల బడిలో పనిచేస్తున్నాడు. అబిలిలో పరీక్షలు జరుగుతున్నాయి. అందుకని ససేమిరా బడినిదిలి వచ్చేదిలేదన్నాడు.

మాబల్ కి ఆకపోక, తనకూతురు మేబెల్ ని చెప్పి చూడమన్నాడు.

మేబెల్ చెప్పినా కూడా బెల్ ఒప్పుకోలేదు.

"పరీక్షల మధ్యలో వెళ్లిపోయి పిల్లలికి అన్యాయం చేయ్యమంటావా" అన్నాడు.

"సరే నేను వెళ్తున్నాను. నేను నుకయినారా" అంది మేబెల్.

రైలు కదులుతూఉండగా ఒక్కసారిగా మేబెల్ ఏడవడంతో, బెల్ కి బెంచేరెత్తి పోయి రైల్వేకి పోయాడు.

చేనేదిలేక విసుక్కుంటూ ఫిలడెల్ఫియా వెళ్ళాడు.

1876 జూన్ నెలలో ఒక ఆదివారంనాడు కొత్తయంత్రాల పరీక్షకు ముచూరం పెట్టారు. గ్రహంబెల్ చక్కగా ముస్తాజై ఎగ్జిబిషనుకు వెళ్ళాడు. అక్కడ విద్యుచ్ఛక్తితో పనిచేసే కొత్తయంత్రాలు చాలా ఉన్నాయి. బ్రాజిల్ చక్రవర్తి వాంపెడ్రో, ఆనాటి ప్రముఖ విద్యుచ్ఛక్తి కాస్త్రుజ్ఞుడు సర్ విలియం థాంప్సన్, లార్డ్ కెల్వీన్ ప్రభృతులు పరీక్షకులు.

ఆబృందం ఒకదాని తరువాత ఒకటి చూడసాగాడు. తన యంత్రం చూడాలన్న ఆదుర్దా బెల్ మనసులో ఎక్కువైనకొద్దీ పరీక్షకులలో ఓడు తగ్గసాగింది. 'ఇవాళకింక

చాలు పోదాం' అన్న విసుగుదల గోదరింక సాగింది.

ఎలిసగ్ర అనే ఆయన ఒక యంత్రం తయారుచేశాడు. అది సంగీత స్వరాలను ప్రసారం చేయగలదు. దాన్ని గురించి ఆయన ఎడతెరిపి లేకుండా అజేపనిగా చెప్పుకుపోతున్నాడు. బాగానేఉంది కాని, ఎంతకీ తెలులకం అనిపించింది. కొంతసేపటికి అది తెలిపింది.

తన యంత్రంచూస్తారనుకున్నాడు బెల్. 'ఇవాళ కింకచాలు' అనేకారు పరీక్షకు బృందం అభ్యక్షుడు.

బెల్ ప్రాణంఉన్నూరుమనిపించింది. ఇవాళ చూడకపోతే ఇంకెప్పుడూ చూడరన్నమాటే. నైగా తనువెంటనే బోస్టన్ వెలిపోవాలి.

ఉద్యోగపూరితమైన ఈ సన్నివేశం గురించి బెల్ స్వయంగా ఇలా వ్రాసుకున్నాడు.

"పరీక్షకులంతా వెళ్లి పోసాగారు. నాయంత్రం చూడనట్టే అని గుండె దిగజారి పోయింది నాకు. అంతలో బ్రాజిల్ చక్రవర్తి వెడ్రో నన్ను చూచి పలకరించారు.

బాస్టన్ బడిలో ఆయనను అదివరకు చూశారు.

"మీ బో పిల్లలు కులాసాగా ఉన్నారా?" అని చక్రవర్తి అన్నారు.

"అహో నుఖంగా ఉన్నారండి... మరండి... నేను కనిపెట్టిన యంత్రం ఇక్కడే ఉంది... పక్కడే" అన్నాను నేను హడావుడిగా.

అలాగా అంటూ ఆయన వాచెయ్యి పుచ్చుకుని నాతో బయల్దేరారు. చక్రవర్తే నాతో రావడంతో, మిగతా వారంతా గొర్రెలమందల్లే మావెంట వచ్చేవారు."

సరే అంతా రాగానే బెల్, చక్రవర్తిని ఒక బలదగ్గర కూర్చోమన్నాడు. తెలిఫోన్ శ్రవణయంత్రం ఆయన చెవిదగ్గర పెట్టుకోమన్నాడు. అనేమిటో ఏంచేస్తుంది? ఎవరికీ తెలిదు.

బెల్ పక్కగడిలోకి వెళ్ళాడు. తెలిఫోన్ యంత్రంలో అతి స్పష్టంగా, ఎంతో నెమ్మదిగా మాట్లాడాడు.

చక్రవర్తి కొంచెంసేపు విని కనుబొమలు వైకెత్తాడు. ఆశ్చర్యం వెలుబుచ్చాడు.

"ఇది మాట్లాడుతోంది" అన్నాడు ఒక్కసారిగా అందర్నీ కలియచూస్తూ.

తరవాత విద్యుచ్ఛక్తి కాస్త్రుజ్ఞుడు సర్ విలియం థాంప్సన్ దాన్ని చెవిదగ్గర పెట్టుకున్నాడు.

ఆ యంత్రం గొట్టంలో మానవకంఠం విని

అని, ఒక్కసారిగా, లేచి, "ఇది నిజంగా మాట్లాడుతోంది ఇంత అద్భుతమైన దాన్ని నే నెక్కడా చూడలేదు... కొన్నాళ్ళుపోతే మిత్రులు, విద్యుచ్ఛక్తి తీగమీదుగా రహస్యాలు మాట్లాడుకోవచ్చును" అన్నాడు.

"ఆ క్రితం రోజు రాత్రి నేను ఒక అనాదుకుడిని. తెలవారేసరికి, యశస్విని. చాలా పెద్దవాడిని. గొప్పవాడిని... దీనికి కారణం షర్ విలియం థాంప్సన్. ఆయన కిది తెలియదానికి కారణం చిక్రవర్తి దాంపెడ్రో. ఆయన నన్ను గుర్తించి ఇంత చెయ్యడానికి మూలకారణం బాస్టన్ బడిలోని మూగ, చెవిటిపిల్లలు" అని తెలిఫోన్ కనిపెట్టిన గ్రహంబెల్ వ్రాసుకున్నాడు.

తెలిఫోన్ అన్నది గ్రీకు పదం. దూరం నించి వివరణ స్వరం అని అర్థం.

ప్రయోగాత్మకంగా కాకుండా వాడుకకు వీలైన తెలిఫోన్ కనిపెట్టినవాడుగా గ్రహంబెల్ చేరు అధికార తీర్మాన గుర్తించబడింది. 1874 ఫిబ్రవరి 14 న తొలిసారిగా. 1877 లో మలిసారిగా తెలిఫోన్ పేటెంటు ఆయన కిచ్చారు. అంతకు చాల కాలం క్రితమే-1887 లో చార్లెస్ జి. పేజ్ అనే ఆయన విద్యుచ్ఛక్తి ద్వారా శబ్దాన్ని పంపవచ్చునని కనుగొన్నాడు. కాని ఇదంతా దాన్ని నిరూపిస్తూ ఉపయుక్తమైన దేదీ చేయలేదు. అలాగే 1861 లో ఫలివ రీస్ దివ జర్మన్ శాస్త్రజ్ఞుడు సంగీత స్వరాలు

అమెరికాలో 850 లక్షల తెలిఫోన్లు ఉన్నాయి. సగటున ప్రతి నలుగురికీ ఒక్కొక్కటన్నమాట. స్వీడన్ లో ప్రతి ఐదుగురికీ, కెనడాలో ప్రతి ఆరుగురికీ ఒక్కొక్క తెలిఫోన్ హాంపున ఉన్నాయి. మన దేశంలో..... సగటున 1800 మందికి ఒక తెలిఫోన్ ఉంది! ఐదువందల మందికి ఒకటి లభ్యం చేయడం రెండవ ప్రజాతికలక్ష్యం 1948 మే నెల లో బెంగళూరులో 'ఇండియన్ తెలిఫోన్ ఇంజనీరింగ్' పేరిట, ఒక తెలిఫోన్ కార్యాలయం నెలకొల్పారు. ఈ కేంద్రం దిన దిన ప్రవర్తమానమై, నేటికి ఉత్పత్తి పరిమాణం లోనూ, సరుకు వాణ్యతలోనూ చురుకుగా ముందడుగు వేస్తోంది. నిర్ణీత లక్ష్యాలు కూడా అధిగమిస్తోంది. ఆసియాలో కొన్ని దేశాలవారు ఈ ఫ్యాక్టరీనుండి పరికరాలు కొనుక్కోవాలని ఆకాంక్షిస్తూ ఉండడం మనకి గర్వకారణం.

ప్రసారంచేసే యంత్రం ఒకటి తయారు చేశాడుగాని, ఉపయుక్తమైన దేదీ చెయ్యలేదు. ఇంకా ఆ నేకమంది తెలిఫోన్ కనుగొన్నామన్న పేరు తమ దన్నారు. ఎరీ మెన్ అనే ఆయన పేటెంటు ఆఫీసుకు నోటసు ఇచ్చారు. అదే రోజున అక్కడ జెల్, తొలిసారి పేటెంట్ తీసుకున్నాడు.

తెలిఫోన్ అతి చురుకుగా వ్యాపించింది దాని 'మాతృదేశం' అమెరికా. ఈనాడు అమెరికాలో 850 లక్షల తెలిఫోన్లు ప్రపంచంలో ఉన్న తెలిఫోన్లలో దాదాపు సగం, ఉన్నాయి. దాదాపుగా, ఇవన్నీ 'బెల్ తెలిఫోన్ సిస్టం' క్రిందనే పనిచేస్తాయి. ప్రపంచం మొత్తంమీద తెలిఫోన్లలో నూరింట 98 వరకూ కూడా ఈ 'సిస్టం' క్రిందనే పనిచేస్తాయి.

తెలిఫోన్ ఎలా పనిచేస్తుంది?

నిశ్చలంగా ఉన్న చెరువులో చిన్నరాయి పడవేస్తే చుక్కాలు చుక్కాలుగా తరంగాలు బయలుదేరి అంతకంతకు పెద్దవపుతూ తరలిపోతాయి. మనం మాట్లాడే మాటకూడా అంతే. తెలిఫోన్లో మాట్లాడితే ఈ శబ్ద తరంగాలు విద్యుత్తరంగా మారుతాయి. మనం మాట్లాడే గొట్టంలో ఒక పల్పటి గుండ్రటి శేకులికొంటుంది. ఇది విద్యుత్ప్రవాహంలో ఒక భాగం గా అమరికొంటుంది దన్నమాట. మనం అనే మాటలవల్ల బయలుదేరే శబ్దతరంగాలనుబట్టి ఈ శేకు రెపరెప

లాడినట్లుగా ముందుకు వెళ్ళు ఆడుతుంది. ఇది ముందుకు వచ్చినపుడు విద్యుత్ప్రవాహం కొంచెం బలహీనం అవుతుంది. వెనక్కు వెళ్ళినప్పుడు బలంగా ప్రవహిస్తుంది. దీనివల్ల మన శబ్దతరంగాలు విద్యుత్తరంగాలుగా మారిపోయి తీగలో ప్రవేశిస్తున్నాయన్నమాట. ఈ తరంగాలు మహావేగంగా, తీగ అవతలచివరకి, అదంతదూరమైనా సరే వెళ్ళిపోతాయి. అక్కడ, విద్యుచ్ఛక్తి ప్రవహించినపుడుమాత్రం అక్కరలేకనే సంపాదించే ఇనుపకడ్డీల జోడికొంటుంది. దాన్ని ఎలక్ట్రోమాగ్నెట్ అంటారు. వాటిని ఇంచుమించు అంటిపెట్టుకున్నట్లుగా మరో పల్పటి గుండ్రటి శేకు కొంటుంది. విద్యుత్తరంగాలు ఎలక్ట్రోమాగ్నెట్ లోకి వెళ్ళగానే, ఆ తరంగాల బలాబలాల ప్రకారం ఆ మాగ్నెట్, దానిఎడటుఉన్న శేకుని ఆకర్షిస్తూఉంటుంది. మాట్లాడినచోట బయలుదేరిన శబ్దతరంగాలు, అక్కడికి రెపరెప లాడడంవల్ల విద్యుత్తరంగాలుగా మారాయి కాబట్టి, ఈ విశేషాల ఉన్న శేకు పరిగ్గా అదేక్రమంలో అదే ప్రకారం ఆడుతుంది. అందువల్ల అక్కడ ఉచ్చరించిన శబ్దమే ఇక్కడ తిరిగి బయలుదేరుతుంది. అంటే ఇంచుమించు ఇదంతా తిరుమాతలంతగా అన్నమాట. ★

రాజా ఫార్మసీ

రాజా ఫార్మసీ

స్ఫురద్రూప మిచ్చును

TRADE MARK

MANYAM & Co

GP3

ఉచిత బహుమానం !

నం. 501 తలనూనె పువయోగింబువారి జాట్లు విరివిగా చాడుగుగా అందముగా తుమ్మెదవలె యుండును.

ఒకసీసా రు. 2-8-0; 3 సీసాలు రు. 8-8-0

ఒక్కొక్క బాటిలు కొనువారికి 15 సం|| గ్యారంటీతో పనిచేయు రిఫు వాచి, ఒక కొత్తి బంగారు వుంగం బహుమానం యివ్వబడును. 3 సీసాలు ఒక్క సారికొన్నవారికి నాలుగు రిఫు వాచిలు, 4 వుంగరములు బహుమానం విడి వచ్చుకున్నా ధర వాతన్

జోహార్ మాసన్ నం. 666-వెం ట్రుకలను తీసివేసి చర్యమును మృదువు చేయును. 1 సీసా రు. 2-9; 3 సీసాలు 6-8-0, బహుమతులు పైవలెనే.

Santiyasi Ayurvedic Pharmacy,
(A.P.M.) P. B. 1397, Delhi.